

POMEMBNO!

Preprečevanje je v primeru APK bistvenega pomena, saj zdravljenja ni.

Bolje je poročati o sumljivih primerih, ki se kasneje izkažejo za negativne, kot pa da se sploh ne poroča, saj zgodnje odkritje bolezni bistveno izboljša možnost hitrega izkoreninjenja bolezni.

Nujno je dosledno upoštevanje in izvajanje ukrepov biološke varnosti, predvsem:

- dosledna uporaba in menjava zaščitne obutve in obleke, razkuževanje,
- omejitev dostopa oseb na dvorišče oziroma v hleve s prašiči,
- nakup živali iz preverjenih rej oziroma izolacija novo nabavljenih živali,
- razkuževalne bariere,
- preprečevanje stika med domačimi in divjimi prašiči (predvsem pri živalih v izpustih, prosta reja),
- ne prinašajte mesa in mesnih izdelkov v prtljagi, ko se vračate s potovanj iz drugih držav,
- lovci morajo biti posebej pozorni:
 - > na spremembe zdravstvenega stanja v populaciji divjih prašičev,
 - > če na določenem območju najdete več poginulih divjih prašičev v kratkem časovnem obdobju ali pri rednem odstrelu divjih prašičev ugotovite klinične znake, na podlagi katerih bi lahko posumili na APK (nenavadno obnašanje divjih prašičev, neboječ, zaostaja za tropom, leži...), v skladu z navodili to nemudoma javite na UVHVVR ali Center za obveščanje,
 - > če ste imetnik domačih prašičev, po lovu oziroma stiku z divjimi prašiči obleko in obutev zamenjajte in razkužite, preden pridete v stik z domačimi prašiči,
 - > ko se vračate z lovskega turizma, ne prinašajte izdelkov, vključno z lovskimi trofejami, ki niso ustrezno obdelane, surovin in živil z območij, kjer veljajo omejitve zaradi APK oziroma se prepričajte, da je to dovoljeno.

Afriška prašičja kuga

Podrobnejše informacije o bolezni, razširjenosti in ukrepih so dostopne na spletni strani Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin:
<http://www.uvhvvr.gov.si/>.

O boleznih

Afriška prašičja kuga (APK) je zelo nalezljiva bolezen, ki lahko prizadene prašiče (domače in divje) vseh kategorij in starosti. Povzročajo jo virus afriške prašičje kuge, ki spada med DNA viruse, v rod Asfivirus.

Za bolezen so značilne velike izgube, predvsem zaradi omejitve trgovanja in izvoza v tretje države.

V preteklosti je bila bolezen, kot že ime pove, omejena na države Afrike, v zadnjih letih pa se je po vnosu v Gruzijo in Rusijo razširila v Baltske države in na Poljsko. APK je že vrsto let prisotna tudi na Sardiniji. Junija 2017 se je bolezen prvič pojavila pri divjih prašičih na Češkem.

Klinični znaki

Klinični znaki niso specifični, vendar pa lahko na podlagi neobičajno visoke stopnje pogina med prašiči vseh kategorij posumimo na APK. Bolezen je podobna klasični prašičji kugi (KPK).

Bolezen se pojavlja v štirih oblikah. Za perakutno in akutno obliko so značilni naslednji klinični znaki:

- nenaden pogin, brez drugih očitnih znakov,
- povišana telesna temperatura (40,5 - 42°C),
- rdečina po koži – vršički ušes, repa, spodnjih delov okončin, deli prsi in trebuha,
- zmanjšan apetit, apatičnost, cianoza, motnje v koordinaciji, ki se pojavijo v 24 – 48 urah pred poginom,
- bruhanje, driska (včasih krvava) in izcedek iz oči,
- pogin v 6 – 13 dneh, včasih v 20 dneh,
- abortusi in
- smrtnost pri domačih prašičih je včasih 100%.

Za subakutno obliko je značilen milejši potek kot pri akutni obliki. Poginjajo predvsem mlajše živali. Do pogina ali ozdravitve pride v 3 – 4 tednih.

Za kronično obliko so značilne dihalne težave in abortusi, smrtnost je nizka.

Mehki klopi iz rodu *Ornitorodoros*, prenašalci APK

Nenaden pogin brez očitnih znakov je značilnost perakutne in akutne APK

Krvav, sluzat, penast izcedek iz smrčka okužene živali

Intenzivna cianoza kože na ušesu poginule živali, okužene z APK

Možen vir okužbe za domače in divje prašiče

Bodite pozorni in vsako nenavadno obnašanje divjih prašičev prijavite

Poskrbite za temeljito razkuževanje prostorov in opreme

Bolezen se prenaša tudi preko koles, zato bodite pri razkuževanju dosledni

Prenos boleznih

Bolezen se hitro širi: neposredno s stiki med okuženimi in zdravimi živalmi ali posredno s premiki živih živali, preko hranjenja z ostanki okuženih prašičev ali izdelki, ki izvirajo od okuženih živali (ostanki sendvičev, klobas,...), preko bioloških vektorjev (mehki klopi iz rodu *Ornitorodoros*), ki so se hranili na okuženih prašičih in preko kontaminirane opreme, vozil, objektov, obutve in obleke, itd.

Bolezen se ne prenaša na ljudi.

Ekonomski pomen

Pojav boleznih ima velik ekonomski vpliv, predvsem zaradi posrednih škod in izgub, ki nastanejo zaradi prepovedi premikov živali in proizvodov, tako na skupnem trgu Evropske unije, kot pri izvozu v tretje države in tudi zaradi omejitve lova ter premikov surovin in izdelkov, ki izvirajo od divjih prašičev (kože, trofeje, meso, mesni izdelki, ipd).

Ekonomsko škodo lahko povzroči tudi visok pogin.

Potrditve boleznih

Bolezen se potrdi na podlagi kliničnih znakov in laboratorijskih preiskav krvi in organov poginulih živali.

Zdravljenje

Bolezni se ne zdravi.

Preprečevanje boleznih

Ko se bolezen pojavi na določenem območju, je zelo težko preprečiti njeno nadaljnje širjenje.

Preventivni ukrepi, ki lahko pomagajo pri zaščiti pred vnosom APK v državo, so predvsem omejitve oziroma prepoved vnosa in uvoza živih živali in proizvodov iz držav in regij, kjer je bolezen prisotna.

Ukrepi ob pojavu boleznih v državi:

- takojšnja izločitev vseh bolnih in okuženih živali,
- neškodljivo odstranjevanje mrtvih živali,
- določitev območij z omejitvami in prepovedi premikov živali,
- čiščenje in razkuževanje prostorov in opreme.